T079 BL IX (03) 1448 Căn Bản Thuyết Nhất Hữu Bộ Tỳ Nại Da Dược Sự Q3

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ
TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ
QUYEÅN 3

Luùc ñoù vua nöôùc Thaâu-ba-laëc-ca bò bònh noùng soát naèm meâ man, thaày thuoác baûo phaûi duøng boät Ngöu ñaàu chieân ñaøn thoa leân ngöôøi, vua lieàn ra lònh ñaïi thaàn tìm mua, ñaïi thaàn ñeán choã Vieân maõn hoûi coù Ngöu ñaàu chieân ñaøn khoâng, ñaùp laø coù chuùt ít roài hoûi caàn bao nhieâu, ñaïi thaàn noùi caàn mua moät ngaøn tieàn. Sau khi mua ñöôïc boät Ngöu ñaàu chieân ñaøn, ñaïi thaàn ñem veà thoa leân ngöôøi cuûa vua, vua khoûi bònh roài lieàn suy nghó: "trong kho cuûa vua khoâng coù Ngöu ñaàu chieân ñaøn thì khoâng xöùng goïi laø vua", nghó roài lieàn hoûi ñaïi thaàn ñaõ mua ñöôïc töø ñaâu, ñaïi thaàn ñaùp laø mua töø choã Vieân maõn, vua lieàn cho goïi Vieân maõn ñeán, Vieân maõn suy nghó: "vua cho goïi ta aét laø vì Ngöu ñaàu chieân ñaøn", nghó roài lieàn laáy ba khuùc Chieân ñaøn boû vaøo trong mình coøn moät khuùc caàm treân tay ñi ñeán choã vua, vua hoûi: "anh coù Ngöu ñaàu chieân ñaøn phaûi khoâng?", Vieân maõn lieàn ñöa khuùc Chieân ñaøn cho vua xem, vua hoûi trò giaù bao nhieâu, ñaùp laø moät öùc tieàn vaøng, vua laïi hoûi con nöõa hay khoâng, ñaùp laø coøn ba khuùc, vua lieàn baûo ñaïi thaàn ñöa cho Vieân maõn boán öùc tieàn vaøng, Vieân maõn taâu: "thaàn xin nhaän tieàn cuûa ba khuùc Chieân ñaøn naøy coøn khuùc kia xin daâng vua", vua lieàn ñöa cho Vieân maõn ba öùc tieàn vaøng roài noùi: "khanh caàn gì ta seõ ban cho", Vieân maõn noùi: "neáu vua hoan hæ thì thaàn chæ xin moät ñieàu laø ñöôïc soáng trong nöôùc cuûa vua maø khoâng bò laán hieáp khinh khi", vua lieàn baûo caùc ñaïi thaàn: "töø nay caùc khanh coù theå quaûn thuùc caùc vöông töû, khoâng neân quaûn thuùc Vieân maõn", Vieân maõn lieàn caùo töø ra veà. Luùc ñoù caùc thöông nhôn trong thaønh nghe tin coù 500 thöông khaùch töø bieån ñang ñi ñeán nöôùc Thaâu-ba-laëc-ca lieàn baøn vôùi nhau: "caùc thöông khaùch naøy ñeán chuùng ta phaûi cuøng nhau mua baùn, khoâng ñöôïc mua baùn moät mình", moät ngöôøi noùi neân môøi Vieân maõn tôùi, ngöôøi khaùc noùi: "Vieân maõn nay ñaõ ngheøo xaùc, môøi ñeán laøm gì". Luùc ñoù Vieân maõn ra khoûi thaønh cuõng hay tin coù 500 thöông khaùch töø bieån vöøa ñeán ñaây lieàn ñi ñeán

gaëp hoï hoûi: “hoâm nay caùc vò mang nhöõng moùn haøng gì ñeán”, caùc thöông khaùch keå ra nhöõng moùn haøng ñöôïc mang ñeán, Vieân maõn hoûi taát caû trò giaù bao nhieâu, caùc thöông khaùch noùi: “thöông chuû ñaõ thöøa bieát giaù caû roài coøn hoûi laøm gì?”, Vieân maõn noùi: “vì hoâm nay toâi mua haøng moät mình neân phaûi hoûi, khoâng theå töï mình ñònh giaù”, caùc thöông khaùch noùi toång coäng trò giaù laø 18 öùc tieàn vaøng, Vieân maõn noùi: “toâi baèng loøng mua heát, caùc anh nhaän tröôùc ba öùc tieàn vaøng naøy, soá vaøng coøn laïi sau khi baùn haøng xong toâi seõ giao ñuû”, caùc thöông khaùch baèng loøng, Vieân maõn giao tieàn vöøa nhaän ñöôïc töø vua roài töï tay nieâm phong ñoùng daáu caùc moùn haøng ñaõ mua, ñeå ôû choã caùc thöông khaùch roài ñi. Sau ñoù caùc thöông nhôn trong thaønh ñeán choã caùc thöông khaùch hoûi: “hoâm nay coù nhöõng moùn haøng gì?”, caùc thöông khaùch keå ra, caùc thöông nhôn noùi: “nhöõng moùn haøng nhö theá trong kho chuùng toâi ñeàu ñaõ coù roài”, caùc thöông khaùch noùi: “baát keå trong kho caùc oâng coù hay khoâng thì nhöõng moùn haøng naøy chuùng toâi ñeàu ñaõ baùn heát roài”, caùc thöông nhôn hoûi ñaõ baùn cho ai, ñaùp laø baùn cho Vieân maõn, laïi hoûi baùn vôùi giaù bao nhieâu, ñaùp: “giaù maø chuùng toâi baùn cho Vieân maõn sôï caùc oâng khoâng mua noåi”, laïi hoûi: “caùc oâng ñaõ nhaän ñöôïc bao nhieâu tieân töø Vieân maõn?”, ñaùp laø ba öùc tieàn vaøng, caùc thöông nhôn noùi: “Vieân maõn ñaõ thaâu heát haøng hoùa cuûa caùc anh em”. Luùc ñoù caùc thöông nhôn cho goïi Vieân maõn ñeán hoûi raèng: “tröôùc ñaây chuùng ta coù giao öôùc khoâng ñöôïc mua haøng hoùa moät mình, phaûi cuøng nhau ñònh giaù roài chia nhau, tai sao anh boäi öôùc?”, Vieân maõn noùi: “caùc oâng laäp giao öôùc sao khoâng baùo cho anh em chuùng toâi, giao öôùc ñoù khoâng lieân quan tôùi toâi”, caùc thöông nhôn khoâng xeùt ñuùng sai, eùp buoäc Vieân maõn phaûi noäp phaït 60 Ca-lôïi-sa-ba-noa (moät Ca-lôïi-sa-ba-noa baèng 400 tieàn vaøng). Vieân maõn chöa kòp thaâu tieàn haøng neân khoâng coù tieàn noäp phaït, caùc thöông nhôn baét Vieân maõn phôi naéng, söù giaû cuûa vua ñi tuaàn troâng thaáy beøn taâu vua bieát, vua lieàn cho goïi Vieân maõn vaø caùc thöông nhôn ñeán hoûi nguyeân do, caùc thöông nhôn noùi laø vì Vieân maõn boäi öôùc, Vieân maõn taâu vua: “caùc thöông nhôn naøy laäp giao öôùc khoâng coù baùo cho thaàn bieát”, vua hoûi coù baùo cho bieát hay khoâng, caùc thöông nhôn ñaùp laø khoâng coù, vua nghe roài lieàn thaû cho ñi. Sau ñoù vua nöôùc Thaâu-ba-laëc-ca caàn moät soá haøng hoùa neân goïi caùc thöông nhôn ñeán noùi raèng: “nay ta caàn moät soá haøng nhö , caùc khanh haõy mang ñeán ñaây”, caùc thöông nhôn noùi: “soá haøng hoùa vua ñang caàn hieän coù ôû choã Vieân maõn”, vua noùi: “tröôùc ñaây ta coù ra lònh khoâng quaûn thuùc Vieân maõn neân khoâng theå theo ñoøi anh ta, caùc khanh ñeán choã Vieân maõn hoûi mua vaø mang ñeán ñaây”, caùc thöông nhôn cho môøi Vieân maõn ñeán nhöng Vieân maõn khoâng chòu ñeán, caùc

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 3 25

thöông nhôn ñaønh phaûi ñeán choã Vieân maõn, Vieân maõn toû ra cao ngaïo vaøi ngaøy sau môùi chòu ra tieáp, caùc thöông nhôn noùi: “chuùng toâi hieän ñang caàn moät soá haøng hoùa nhö , xin haõy ñeå giaù voán cho chuùng toâi”, Vieân maõn noùi: “toâi buoân baùn laø ñeå kieám lôøi, neáu ñeå giaù voán thì sao goïi laø thöông chuû”, caùc thöông nhôn noùi: “neáu vaäy haõy ñeå cho chuùng toâi vôùi giaù lôøi gaáp ñoâi”, Vieân maõn suy nghó: “hoï ñeàu laø thöông chuû, ta phaûi kính troïng hoï, nay ñöôïc lôøi gaáp ñoâi, ta neân chaáp nhaän”, suy nghó roài lieàn chaáp nhaän baùn soá haøng hoùa ñoù vôùi giaù 15 öùc tieàn vaøng ñeå traû nôï cho caùc thöông khaùch, soá haøng hoùa coøn laïi ñeå trong kho. Sau ñoù Vieân maõn suy nghó: “soá haøng hoa naøy nhö söông buoåi sôùm, laøm sao coù theå chöùa ñaày bình, ta neân vaøo bieån tìm chaâu baùu”, nghó roài lieàn cho ngöôøi ñaùnh troáng thoâng baùo cho caùc thöông nhôn trong thaønh bieát: “thöông chuû Vieân maõn saép vaøo bieån tìm chaâu baùu, ai cuøng ñi vôùi thöông chuû thì khoâng phaûi traû tieàn thueá ñi ñöôøng. Neáu ai muoán cuøng ñi thì chuaån bò haønh trang vaø haõy mang haøng hoùa ñeán ñeå cuøng ñi”. Luùc ñoù coù 500 thöông nhôn mang haønh trang vaø haøng hoùa ñeán cuøng ñi vôùi Vieân maõn vaøo bieån tìm ñöôïc nhieàu chaâu baùu vaø cuøng trôû veà an oån, nhö vaäy cho ñeán saùu laàn neân danh tieáng ñoàn vang xa. Sau ñoù coù caùc thöông nhôn ôû thaønh Thaát-la-phieät mang haøng hoùa ñeán nöôùc Thaâu-ba-laëc-ca, sau khi döøng nghæ roài ñeán choã Vieân maõn noùi muoán cuøng vaøo bieån, Vieân maõn noùi: “caùc vò coù nghe ngöôøi naøo vaøo bieån ñaõ saùu laàn ñöôïc an oån trôû veà maø coøn muoán ñi nöõa hay khoâng?”, caùc thöông nhôn noùi: “chuùng toâi töø xa ñeán ñaây laø muoán nöông theo anh vaøo bieån ñöôïc an oån trôû veà, neáu anh khoâng ñi thì chuùng toâi cuõng khoâng daùm ñi”, Vieân maõn nghe roài lieàn suy nghó: “tuy ta khoâng muoán tìm caàu nöõa nhung vì muoán laøm lôïi cho hoï neân phaûi vaøo bieån laàn nöõa”, nghó roài lieàn baèng loøng cuøng caùc thöông nhôn naøy vaøo bieån. Suoát treân ñöôøng ñi nghe caùc thöông nhôn naøy tuïng caùc kinh chuù vôùi aâm thanh trong treûo neân Vieân maõn khen laø ca vònh hay, caùc thöông nhôn noùi: “ñoù khoâng phaûi laø ca vònh maø laø tuïng kinh chuù”, Vieân maõn hoûi laø kinh chuù gì, ñaùp laø lôøi Phaät daïy, Vieân maõn vöøa nghe danh töø Phaät, toaøn thaân lieàn chaán ñoäng hoûi Phaät laø ai, caùc thöông nhôn noùi: “coù sa moân Kieàu-ñaùp-ma thuoäc doøng hoï Thích ca töø boû vöông vò xuaát gia tu chöùng ñaïo quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, goïi laø Phaät”, Vieân maõn laïi hoûi Phaät ñang ôû ñaâu, ñaùp laø ñang ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä ña thaønh Thaát-la- phieät, Vieân maõn nghe roài ghi nhôù trong loøng. Chuyeán ñi naøy Vieân maõn cuõng cuøng caùc thöông nhôn trôû veà an oån, luùc ñoù ngöôøi anh caû suy nghó: “Vieân maõn vöôïy bieån nhieàu laàn khoå cöïc, nay ñeán luùc cöôùi vôï cho chuù aáy”, nghó roài ngöôøi anh caû noùi vôùi Vieân maõn: “em thích con gaùi cuûa

thöông chuû hay tröôûng giaû naøo, anh seõ hoûi cöôùi cho em”, Vieân maõn noùi: “em khoâng thích laáy vôï, xin anh cho em xuaát gia”, anh caû noùi: “tröôùc kia

chuùng ta ngheøo thieáu sao em khoâng xöaát gia, nay trôû neân giaøu coù sao em laïi muoán xuaát gia?", Vieân maõn noùi: "khi ngheøo thieáu khoâng theå xuaát gia, nay giaøu coù môùi xuaát gia". Anh caû thaáy Vieân maõn ñaõ quyeát yù neân baèng loøng cho Vieân maõn xuaát gia, Vieân maõn noùi: "vaøo bieån caû coù nhieàu tai naïn nguy hieåm, ngöôøi vaøo bieån nhieàu nhöng trôû veà thì ít, anh nhaát ñònh khoâng neân vaøo bieån caû. Nhöõng taøi baûo maø em coù ñöôïc laø do phöôùc ñöùc chöù khoâng phaûi do löøa ñaûo, taøi baûo maø anh hai vaø anh ba coù ñöôïc ñeàu laø khoâng trong saïch. Sau khi em xuaát gia neáu hai anh aáy trôû laïi xin soáng chung thì anh chôù chaáp nhaän". Noùi xong Vieân maõn daãn theo moät ngöôøi haàu ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät, ôû trong moät khu röøng roài baûo ngöôøi haàu ñeán baùo vôùi tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc laø thuông chuû Vieân maõn ñang ôû trong röøng muoán gaëp tröôûng giaû. Tröôûng giaû nghe roài lieàn hoûi ngöôøi haàu: "thöông chuû mang theo nhöõng vaät gì ñeán ñaây?", ngöôøi haàu ñaùp: "chæ daãn theo moät mình toâi, ngoaøi ra khoâng coù mang vaät gì caû", tröôûng giaû suy nghó: "ngöôøi naøy coù phöôùc ñöùc lôùn, ta khoâng neân ñeå vaøo thaønh nhö theá, phaûi ñem theo voi ngöïa vaø noâ boäc ra ñoùn oâng aáy". Sau khi ñoùn Vieân maõn veà nhaø, tröôûng giaû ñem nöôùc thôm cho taém goäi roài ñaõi aên uoáng, ñöïi aên xong môùi hoûi Vieân maõn: "thöông chuû hoâm nay ñeán coù vieäc gì?", ñaùp: "tröôûng giaû, hoâm nay toâi muoán ñöôïc ôû trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi cuûa Nhö lai xuaát gia thoï vieân cuï, thaønh taùnh Bí-soâ". Tröôûng giaû lieàn nghieâm trang khen ngôïi: "thaät hi höõu, Tam baûo xuaát hieän ôû theá gian, oâng coù theå xuaát gia laø hieám coù ; oâng coù nhieàu taøi baûo vaø quyeán thuoäc, coù theå xaû boû ñeå xuaát gia laïi caøng hieám coù hôn", noùi roài lieàn daãn thöông chuû ñeán gaëp Phaät. Luùc ñoù Phaät ñang thuyeát phaùp cho voâ löôïng traêm ngaøn Bí-soâ, töø xa thaáy tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc daãn Vieân maõn ñeán lieàn baûo caùc Bí-soâ: "tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc mang haït chaâu voâ giaù ñeán daâng cho ta, ôû trong phaät phaùp khoâng ai ñoä chuùng sanh nhieàu hôn ngöôøi naøy". Tröôûng giaû cuøng Vieân maõn ñeán ñaûnh leã Phaät roài baïch Phaät: "Theá toân, thöông chuû Vieân maõn nguyeän ñöôïc ôû trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi naøy xuaát gia thoï vieân cuï, Thaùnh taùnh Bí-soâ, ôû choã Theá toân tu taäp phaïm haïnh. Cuùi xin Theá toân cho Vieân maõn xuaát gia". Phaät im laëng nhaän lôøi roài baûo Vieân maõn: "Thieân lai Bí-soâ, gaéng tu phaïm haïnh", Phaät vöøa noùi xong, raâu toùc Vieân maõn töï ruïng, thaân maëc ca-sa nhö ñaõ töøng caïo toùc, traûi qua baûy ngaøy ñaày ñuû oai nghi nhö Bí-soâ 100 tuoåi haï, Phaät noùi keä: "Theá toân goïi "Thieän lai",

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 3 28

Toùc ruïng, ñuû y baùt, Caùc caên ñeàu tòch tónh, Thaønh töïu theo yù nieäm". Luùc ñoù cuï thoï Vieân maõn ñaûnh leã Phaät roài baïch raèng: "cuùi xin Theá toân noùi phaùp yeáu ñeå con ñöôïc nghe töø Phaät, sau ñoù con seõ moät mình ôû nôi yeân tónh, khoâng phoùng daät, sieâng naêng tu taäp ñeå ñöôïc an laïc truï. Ñoù laø nguyeân nhaân hoâm nay con boû nhaø chaùnh tín xuaát gia, caïo boû raâu toùc, maëc aùo ca-sa, tu taäp phaïm haïnh, ôû trong hieän phaùp chöùng ñöôïc trí hueä

thaàn thoâng, hieåu roõ “sanh töû ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng thoï thaân sau”. Phaät khen: “laønh thay, thaày seõ ñöôïc nghe phaùp yeáu cho ñeán khoâng coøn thoï thaân sau nhö lôøi thaày ñaõ thænh. Naøy Vieân maõn, haõy laéng nghe vaø ghi nhôù kyõ: Ñaõ coù nhaõn thöùc phaân bieät ñoái vôùi saéc, saéc saùng ñaùng yeâu laø ñieàu yù öa thích, töông öng vôùi duïc laøm ngöôøi tham ñaém. Caùc duïc nhö theá, Bí-soâ thaáy roài lieàn khôûi laïc duïc, khen ngôïi, ñaém tröôùc, öa thích ; do öa thích neân khôûi taâm tham, do taâm tham hoøa hôïp vôùi duïc laïc, do hæ tham töông öng neân xa lìa Nieát-baøn. Naøy Vieân maõn, ñaõ coù nhó thöùc phaân bieät aâm thanh, tyû thöùc nhaän bieát höông thôm, thieät thöùc nhaän bieát muøi vò, thaân thöùc nhaän bieát xuùc chaïm, taâm thöùc nhaän bieát phaùp, saéc saùng ñaùng yeâu… gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán xa lìa Nieát-baøn. Naøy Vieân maõn, ai coù maétbieát roõ veà saéc, saéc saùng ñaùng yeâu…, neáu khoâng ñaém nhieãm thì gaàn vôùi Nieát-baøn. Nay ta ñaõ noùi phaùp yeáu, thaày muoán ñeán truï nôi naøo?”. Vieân maõn ñaùp: “con ñaõ nghe hieåu nghóa cuûa phaùp yeáu, nay con muoán ñeán truï ôû nöôùc Thaâu-na-baùt-la- ñaéc-giaø”, Phaät noùi: “ngöôøi ôû nöôùc aáy hung baïo, thoâ loã, noùng naûy coäc caèn vaø ñoäc aùc. Neáu hoï chöûi maéng thaày baèng nhöõng lôøi coäc caèn thoâ loã, laêng nhuïc phæ baùng thaày tröôùc moïi ngöôøi thì thaày nghó sao?”, ñaùp: “neáu hoï chöûi maéng con…, con seõ nghó laø hoï coøn hieàn laønh vì ñaõ khoâng duøng gaäy goäc, gaïch ñaù… ñaùnh neùm con”, Phaät noùi: “neáu hoï duøng gaäy goäc, gaïch ñaù… ñaùnh neùm thaày thì thaày nghó sao?”, ñaùp: “neáu hoï duøng gaäy goäc… con seõ nghó laø hoï vaãn con hieàn laønh vì ñaõ khoâng duøng ñao kieám laøm haïi con”, Phaät noùi: “neáu hoï duøng ñao kieám laøm haïi thaày thì thaày nghó sao?”, ñaùp: “con seõ nghó laø hoï vaãn coøn hieàn laønh vì ñaõ khoâng gieát cheát con”, Phaät noùi: “neáu hoï gieát cheát thaày thì thaày nghó sao?”, ñaùp: “con seõ nghó: “coù ñeä töû Thanh vaên cuûa Phaät coøn nhaøm chaùn baùo thaân chòu caùc khoå naõo, trong loøng hoå theïn neân ñaõ duøng dao cho ñeán caùc phöông tieän ñeå töï ñoaïn maïng soáng. Ngöôøi trong nöôùc aáy neáu ñoaïn maïng con töùc laø giuùp con lìa ñöôïc thaân caáu ueá naøy khoâng chòu caùc khoå naõo nöõa”. Phaät khen: “laønh thay, thaày ñaõ thaønh töïu yù nhu hoøa nhaãn nhuïc nhö vaäy

thì ñöôïc ñeán nöôùc ñoù. Thaày cöù ñi vaø seõ vöôït qua khoå naõo, cuõng neân ñoä ngöôøi khaùc; thaày seõ ñöôïc giaûi thoaùt, cuõng neân giaûi thoaùt cho ngöôøi khaùc; thaày seõ ñöôïc an oån vaø cuõng laøm cho ngöôøi khaùc an oån; thaày seõ ñöôïc Nieát-baøn vaø cuõng laøm cho ngöôøi khaùc ñöôïc Nieát-baøn”, nghe Phaät daïy xong, Vieân maõn vui möøng ñaûnh leã Phaät roài lui ra. Luùc ñoù Vieân maõn nghæ ñeâm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, saùng hoâm sau ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, aên xong thu xeáp ngoïa cuï giao traû roài du haønh ñeán nöôùc Thaâu-na-baùt-la-ñaéc-giaø. Treân ñöôøng ñi gaëp moät ngöôøi thôï saên caàm cung teân ñi saên baén, thôï saên naøy thaáy Vieân maõn lieàn suy nghó: “ta ñònh ñi saên maø gaëp Sa moân troïc ñaàu laø khoâng may maén”, nghó roài lieàn laép cung teân

muoán baén Vieân maõn, Vieân maõn lieàn veùn aùo baøy buïng ra noùi: “Hieàn thuû haõy baén vaøo buïng naøy”, roài noùi keä: “Chim ôû hö khoâng, nai ôû röøng, Vì tìm mieáng aên vöôøng baãy löôùi, Höõu tình caâm ñao kieám ñaâm ñaùnh, Cheùm gieát laãn nhau ñeán dieät vong. Ngaï quyû bò ñoùi khaùt böùc baùch, AÊn saét noùng, uoáng nöôùc ñoàng soâi. Ta töø laâu do caùi buïng naøy, Maø phaûi luaân hoài chòu khoå naõo”. Thôï saên nghe keä roài lieàn suy nghó: “ngöôøi xuaát gia naøy tu haïnh nhaãn nhuïc thaønh töïu, leõ naøo ta nôû haïi ngöôøi nhö vaäy hay sao”, nghó roài lieàn khôûi tín taâm. Luùc ñoù Vieân maõn lieàn noùi dieäu phaùp cho oâng ta nghe, khieán oâng ta quy y Tam baûo thoï trì naêm hoïc xöù ; sau ñoù ñoä theâm 500 ngöôøi nam trôû thaønh OÂ-ba-saùch-ca vaø 500 ngöôøi nöõ trôû thaønh OÂ-ba-tö- ca. Hoï xaây 500 Tyø-ha-la ôû trong thaønh aáy vaø cung caáp voâ soá giöôøng daây, giöôøng caây, ngoïa cuï lôùn nhoû thænh Vieân maõn ôû ñoù an cö ba thaùng. Sau ba thaùng Vieân maõn Bí-soâ ñoaïn tröø caùc phieàn naõo, chöùng A-la-haùn, ba minh, saùu thoâng, ñuû taùm giaûi thoaùt, ñöôïc nhö thaät tri: sanh töû ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc neân laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn thoï thaân sau. Taâm khoâng chöôùng ngaïi nhö tay naém hö khoâng, nhö dao caét muøi thôm, yeâu gheùt khoâng khôûi, xem vaøng vaø ñaát nhö nhau khoâng khaùc, taát caû danh lôïi ñeàu xaû boû, Thích Phaïm chö thieân thaûy ñeàu cung kính. Luùc ñoù hai anh keá cuûa Vieân maõn tieâu heát cuûa caûi tìm ñeán choã ngöôøi anh caû noùi raèng: “keû voâ töôùng baàn cuøng aáy ñaõ ra khoûi nhaø ta, ba anh em chuùng ta haõy cuøng soáng chung nhö tröôùc ñaây”, anh caû hoûi: “ai laø keû voâ töôùng?”, ñaùp laø Vieân maõn, anh caû noùi: “Vieân maõn coù thaéng phöôùc sao noùi laø voâ töôùng, khi coøn ôû nhaø thaéng töôùng ñaõ hieän roõ, khoâng phaûi

laø keû voâ töôùng”, hai ngöôøi em noùi: “duø voâ töôùng hay khoâng voâ töôùng thì cuõng ñaõ ñi roài, ba anh em chuùng ta neân cuøng soáng chung vôùi nhau”, anh caû noùi: “cuûa caûi caùc em kieám ñöôïc laø phi phaùp, cuûa caûi cuûa ta kieám ñöôïc laø nhö phaùp, laøm sao ôû chung vôùi nhau ñöôïc”, hai ngöôøi em noùi: “cuûa caûi cuûa anh coù ñöôïc laø do con cuûa tôù gaùi vaøo bieån caû kieám ñöôïc ñem cho anh, anh ñöôïc cuûa caûi naøy neân khen ngôïi noù, cheâ bai chuùng toâi. Neáu anh coù khaû naêng thì haõy vaøo bieån tìm chaâu baùu”, ngöôøi anh nghe lôøi naøy lieàn noåi giaän noùi: “ta seõ vaøo bieån”. Ngöôøi anh treân ñöôøng ra bieån tìm chaâu baùu gaëp phaûi gioù baõo thoåi giaït ñeán moät hoøn ñaûo, treân ñaûo toaøn laø caây Ngöu ñaàu chieân ñaøn, caùc thöông nhôn ñi chung thaáy roài noùi vôùi nhau: “tröôùc ñaây chuùng ta coù nghe noùi ñeán caây Ngöu ñaàu chieân ñaøn, nay môùi ñöôïc thaáy. Cuûa quyù naøy do Döôïc xoa Ñaïi töï taïi coi giöõ, nhaân luùc Döôïc xoa khoâng coù ôû ñaây, chuùng ta neân ñoàng taâm chaët laáy mau”, noùi roài 500 thöông nhôn vôùi 500 buùa rìu ñoàng loaït ñoán chaët caây. Luùc ñoù coù moät döôïc xoa teân laø Taùc hæ voäi chaïy ñeán baùo cho Döôïc xoa Ñaïi töï taïi bieát, Döôïc xoa naøy nghe roài noåi giaän lieàn duøng thaàn löïc noåi gioù baõo vaø nöông hö khoâng ñi ñeán. Luùc ñoù caùc thöông nhôn thaáy gioù baõo keùo tôùi heát söùc kinh sôï,

moãi ngöôøi nghó ñeán vò trôøi maø mình tín ngöôõng roài noùi keä: “Thaàn nöôùc, gioù töi taïi, Chö tieân, trôøi Ñeá thích, Chuùng Long vöông, Döôïc xoa, Caùc thaàn A-tu-la, Con ñang gaëp nguy hieåm, Cuùi xin caùc toân thaàn, Cöùu con khoûi tai aùch, Heát söùc ñaùng sôï naøy, Xin thænh caàu Ñeá thích, Hoaëc laø Ñaïi phaïm thieân, Thaàn caây vaø thaàn ñaát, Ngöôøi haõy neân cöùu giuùp, Con ñang gaëp gioù quyû, Cuùi xin haõy cöùu ñoä”. Luùc ñoù ngöôøi anh caû naøy ñöùng im laëng khoâng nieäm thieân thaàn, caùc thöông nhôn lieàn hoûi taïi sao, lieàn ñaùp: “tröôùc ñaây Vieân maõn em toâi coù daën toâi khoâng neân vaøo bieån, toâi vì traùi lôøi neân gaëp naïn naøy, toâi bieát phaûi laøm sao”, caùc thöông nhôn noùi: “Thaùnh giaû Vieân maõn coù phöôùc ñöùc lôùn, chuùng ta neân quy y caàu cöùu ñoä”, noùi roài ñoàng loaït nieäm nam moâ Thaùnh giaû Vieân maõn. Luùc ñoù coù moät thieân nöõ voán quy kính cuï thoï Vieân maõn,

nghe thaáy caùc thöông nhôn nieäm nhö vaäy lieàn ñeán baùo cho Vieân maõn bieát, Vieân maõn nghe roài lieàn sanh öùc nieäm vaø nhaäp ñònh Nhö thò, do ñònh löïc neân aån thaân ôû nöôùc Thaâu-na-baùt-la ñaéc giaø roài hieän thaân ngoài treân coät buoàm cuûa chieác thuyeàn ngöôøi anh caû, khieán cho gioù baõo quay trôû laïi gioáng nhö gaëp nuùi Tu di ngaên chaän, khoâng laøm cho thuyeàn bò hoaïi. Luùc ñoù Döôïc xoa Ñaïi töi taïi quaùn thaáy cuï thoï Vieân maõn ngoài treân coät buoàm lieàn hoûi: “Thaùnh giaû vì sao xuùc naõo toâi ?”, ñaùp: “toâi ñaâu coù xuùc naõo, neáu toâi khoâng coù ñöôïc coâng ñöùc löïc thì anh toâi ñaõ bò haïi cheát roài vaø toâi chæ coù caùi danh roãng maø thoâi”, Döôïc xoa noùi: “toâi coù boån phaän coi giöõ Ngöu ñaàu chieân ñaøn naøy cho Kim luaân Thaùnh vöông”, Vieân maõn hoûi: “Phaät vôùi Luaân vöông, ai toân quyù hôn?”, Döôïc xoa hoûi: “Phaät ñaõ xuaát theá roài sao?”, ñaùp laø ñaõ xuaát theá, Döôïc xoa noùi: “neáu vaäy thì maëc tình chaát cho ñaày”. Luùc ñoù caùc thöông nhôn nghe ñöôïc lôøi naøy môùi tænh hoàn laïi lieàn ñoái vôùi Vieân maõn khôûi taâm toân kính, hoï chaát Ngöu ñaàu chieân ñaøn ñaáy thuyeàn chôû ñeán nöôùc Thaâu-na-baùt-la-ñaéc-giaø, Vieân maõn noùi vôùi anh: “neáu gaëp naïn ôû bieån caû xöng nieäm danh hieäu ai caàu cöùu ñoä maø ñöôïc cöùu ñoä thì cuûa caûi thu ñöôïc ñeàu thuoäc veà vò aáy, Ngöu ñaàu chieân ñaøn naøy toâi laáy ñeå xaây caát moät Tyø-ha-la, coøn chaâu baùu kieám ñöôïc anh haõy ñem chia cho caùc thöông nhôn”. Ngöôøi anh laøm theo lôøi Vieân maõn baûo, luùc ñoù Vieân maõn keâu goïi caùc thôï gioûi ñeán thöông löôïng veà tieàn coâng xaây caát Tyø-ha-la, noùi raèng: “caùc oâng muoán moãi ngaøy nhaän ñöôïc 500 tieàn hay nhaän moät nhuùm boät Ngöu ñaàu chieân ñaøn?”, caùc ngöôøi thôï ñoàng ñaùp laø muoán nhaän moät nhuùm boät Ngöu ñaàu chieân ñaøn. Sau khi thöông löôïng xong hoï baét tay vaøo vieäc, khoâng bao laâu sau Tyø-ha-la ñöôïc hoaøn thaønh, Vieân maõn sau khi traû coâng cho caùc ngöôøi thôï xong, caùc boät vuïn Ngöu ñaàu chieân ñaøn coøn laïi ñeàu nghieàn naùt ñeå ñaép neàn. Luùc ñoù caùc anh em cuûa Vieân maõn ñaõ hoøa thuaän laïi vaø cuøng khôûi taâm tín kính muoán phuïng thænh Phaät vaø Taêng ñeán cuùng döôøng, lieàn hoûi Vieân maõn Phaät ñang ôû ñaâu, ñaùp laø ñang ôû taïi

thaønh Thaát-la-phieät, laïi hoûi caùch ñaây bao xa, ñaùp laø khoaûng hôn traêm daëm, laïi hoûi: “chuùng toâi ñeán gaëp ñöùc vua taâu vieäc thænh Phaät vaø taêng ñeán ñaây cuùng döôøng coù ñöôïc khoâng?”, ñaùp ñöôïc, caùc anh cuûa Vieân maõn lieàn ñeán choã ñöùc vua taâu roõ moïi vieäc vaø yeâu caàu ñöùc vua giuùp ñôõ, vua noùi: “caùc khanh tuøy yù laøm, Ta seõ hoã trôï vieäc cuùng döôøng naøy”. Luùc ñoù Vieân maõn bay leân laàu cao quyø goái ñoát höông, raûi hoa vaø röôùi nöôùc tònh, voïng veà röøng Theä ña noùi keä cung thænh Phaät vaø Taêng: “Giôùi tònh, trí hueä dieäu, Bieát ñöôïc ngöôøi quy y,

Giuùp ngöôøi khoâng choã nöông, Xin nhaän lôøi con thænh”. Noùi keä xong, do thaàn löïc cuûa Phaät, hoa raûi naøy hoïp thaønh moät caùi loïng bay thaúng ñeán röøng Theä ña che treân ñaûnh Phaät; cuõng do thaàn löïc cuûa Phaät höông ñaõ ñoát tuï laïi thaønh maây ôû treân hö khoâng vaø nöôùc tònh ñaõ röôùi tuï laïi thaønh caây Pheä löu ly bay ñeán röøng Theä ña. Luùc ñoù cuï thoï A-nan-ñaø thaáy töôùng laønh naøy lieàn chaép tay baïch Phaät: “Theá toân, töôùng laønh thænh Phaät vaø Taêng naøy töø nôi naøo ñeán?”, Phaät noùi: “töø nöôùc Thaâu- na-baùt-la-ñaéc-giaø ñeán”, laïi hoûi caùch nôi ñaây bao xa, Phaät noùi: “khoaûng hôn 1 traêm daëm, thaày haõy ñi thoâng baùo cho caùc Bí-soâ: ngaøy mai ai nhaän lôøi thænh cuûa cuï thoï Vieân maõn ñi ñeán nöôùc Thaâu-na-baùt-la-ñaéc-giaø thoï thöïc thì ñeán laáy theû”. A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät ñi thoâng baùo vaø saùng hoâm sau ñi phaùt theû, Phaät nhaän theû tröôùc, keá ñeán caùc Bí-soâ tröôûng laõo ñeàu nhaän theû, luùc ñoù tröôûng laõo Boàn chaåm vieân maõn cuõng muoán laáy theû, A- nan-ñaø lieàn noùi keä: “Cuï thoï, thaày neân bieát, Chaúng phaûi vua taùt la, Chaúng phaûi doøng Toâ ñaït, Vaø phu nhaân Loäc maãu, Maø laàn thieát cuùng naøy, Taïi Thaâu-ba-laëc-ca, Caùch ñaây hôn traêm daëm, Coù thaàn thoâng môùi ñi, Khoâng coù thì ôû laïi”. Tröôûng laõo naøy tuy coù trí hueä nhöng chöa ñöôïc thaàn thoâng, nghe lôøi naøy lieàn suy nghó: “tuy ta ñaõ ñoaïn phieàn naõo nhöng chöa ñöôïc thaàn thoâng thì khoâng theå ñi”, nghó roài lieàn phaùt ñaïi tinh taán vaø ñöôïc thaàn thoâng. Luùc ñoù A-nan-ñaø ñaõ phaùt theû ñeán vò tröôûng laõo thöù ba, trong khoaûnh khaéc vò naøy chöa nhaän theû thì tröôûng laõo Boàn chaåm vieân maõn duøng thaàn löïc duoãi caùnh ta ra nhaän theû roài noùi keä: “Khoâng nhôø dung nhan ñöôïc thaàn thoâng, Cuõng khoâng nhôø ña vaên bieän taøi, Chæ nhôø söùc giôùi tueä tòch tónh, Thaân tuy giaø bònh cuõng chöùng ñöôïc”. Luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Boàn chaåm vieân maõn ôû trong caùc Bí- soâ Thanh vaên laø ngöôøi thöù moät duøng thaàn thoâng nhaän theû, tröôûng laõo laø ngöôøi ñaùng ñöôïc khen ngôïi vì nhôø thöù lôùp phaùt theû maø chöùng ñöôïc luïc thoâng”, ñôïi phaùt theû xong, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “tröôùc ñaây Ta coù noùi

raèng: caùc Bí-soâ neáu laøm vieäc thieän thì neân che giaáu, neáu lôõ phaïm loãi thì neân phaùt loà. Nay ôû trong thaønh kia coù nhieàu ngoaïi ñaïo, caùc thaày neân

hieän thaàn thoâng ñeå ñi ñeán ñoù thoï Vieân maõn thænh thöïc". Luùc ñoù ôû nöôùc Thaâu-na-baùt-la-ñaéc-giaø, nhaø vua ra lònh queùt doïn trang hoaøng khaép trong thaønh, duøng nöôùc thôm Chieân ñaøn röôùi ñaát, ñoát caùc loaïi höông thôm, treo côø phöôùn, raûi hoa. ÔÛ 18 cöûa thaønh, vua vaø quaàn thaàn ñöùng ôû cöûa thaønh lôùn, 17 cöûa thaønh coøn laïi laø 17 vò vöông töû ñöùng vôùi caùc moùn cuùng döôøng ñeå nghinh ñoùn Phaät vaø Taêng, ba anh em Vieân maõn cuøng ñöùng beân nhaø vua cho ñeán khi thaáy 5 Bí-soâ thoï söï duøng thaàn thoâng löïc ñeán goàm coù: Moät vò coi ngoù rau caûi, moät vò coi ngoù thöùc aên chuaån bò naáu, moät vò coi ngoù nöôùc saïch duøng ñeå naáu, moät vò coi ngoù caùc moùn aên ñöôïc naáu xong, Luùc ñoù nhaø vua thaáy 5 vò naøy ñeán töø trong hö khoâng lieàn hoûi Vieân maõn coù phaûi laø theá toân khoâng, Vieân maõn ñaùp: "ñaây laø 5 Bí-soâ thoï söï ñi ñeán tröôùc ñeå coi ngoù moïi vieäc cuùng döôøng, Theá toân vaø caùc vò tröôûng laõo ñeàu chöa ñeán", vua laïi hoûi: "vì sao Theá toân chöa ñeán?", ñaùp: "ngöôøi coi ngoù coâng vieäc ñeán tröôùc, Theá toân ñeán sau", luùc ñoù coù OÂ-ba-saùch-ca noùi keä: "Sö töû, hoå, voi, roàng vaø boø, Duøng vaät baùu trang trí choã ngoài, Hoaëc coù côø baùu vaø nuùi baùu, Caây baùu, xe baùu ñuû maøu saéc, Coù ngöôøi cõõi maây trong hö khoâng, Phoùng aùnh saùng chieáu dieäu trang nghieâm, Duøng thaàn thoâng löïcnöông hö khoâng, Hoan hæ ñeán trong thaønh aáp naøy, Coù ngöôøi töø maët ñaát voït leân, Coù ngöôøi töø hö khoâng hieän xuoáng, Coù ngöôøi tónh toïa trong hö khoâng, Thaàn bieán aáy khoâng theå nghó baøn". Luùc ñoù ôû thaønh Thaát-la-phieät, Phaät ngoài trong phoøng ñoan thaân chaùnh nieäm, ñöa chaân böôùc xuoáng ñaát khieán cho ñaïi ñòa chaán ñoäng saùu caùch: 1. Laø ñoäng, ñoäng khaép nôi, ñoäng khaép caùc nôi. 2. Laø kích ñoäng, kích ñoäng khaép nôi, kích ñoäng khaép caùc nôi. 3. Laø hieän ôû Ñoâng, aån ôû Taây. 4. Laø hieän ôû Taây, aån ôû Ñoâng. 5. Laø hieän ôû Nam, aån ôû Baéc. 6. Laø hieän ôû Baéc, aån ôû Nam. ÔÛ nöôùc Thaâu-na-baùt-la-ñaéc-giaø, nhaø

vua nghe tieáng chaán ñoäng lieàn hoûi Vieân maõn, Vieân maõn ñaùp: "do Phaät böôùc chaân xuoáng ñaát neân ñaïi ñòa chaán ñoäng saùu caùch nhö treân". Luùc ñoù Phaät phoùng ra aùnh saùng maøu hoaøng kim chieáu ñeán khieán cho maët ñaát ôû nöôùc Thaâu-na-baùt-la-ñaéc-giaø bieán thaønh ñaát hoaøng kim, nhaø vua thaáy roài vui möøng hoûi Vieân maõn, Vieân maõn noùi: "do Phaät phoùng aùnh saùng chieáu ñeán neân maët ñaát bieán thaønh hoaøng kim". Luùc ñoù Phaät cuøng 500 A-la-haùn chuaån bò nöông thaàn thoâng löïc ñi ñeán nöôùc Thaâu-na-baùt- la-ñaéc-giaø, do Phaät ñaõ töï ñieàu phuïc neân ñieàu phuïc vaây quanh, do ñaõ töï tòch tónh neân tòch tónh vaây quanh, do ñaõ töï giaûi thoaùt neân giaûi thoaùt vaây quanh, do ñaõ töï an oån neân an oån vaây quanh, do ñaõ töï thieän thuaän neân thieän thuaän vaây quanh, do töï ñaõ laø A-la-haùn neân A-la- haùn vaây quanh, do ñaõ töï lìa duïc neân lìa duïc vaây quanh, do ñaõ töï ñoan nghieâm neân ñoan nghieâm vaây quanh. Luùc ñoù coù thieân nöõ caàm nhaùnh caây Baïc-caâu-la laøm loïng ñi sau che cho Phaät, Phaät quaùn bieát yù nhaïo tuøy mieân giôùi taùnh sai bieät cuûa thieân nöõ, xöùng caên cô noùi phaùp khieán cho thieân nöõ sau khi nghe phaùp lieàn chöùng ñöôïc quaû Döï löu. Sau ñoù laïi coù 500 OÂ-ba-tö-ca thaáy Phaät coù 32 töôùng toát, 80 veû

ñeïp vôùi aùnh saùng chieáu dieäu trang nghieâm… lieàn sanh taâm hoan hæ, Phaät quaùn bieát yù nhaïo tuøy mieân cuûa hoï, öùng cô noùi phaùp khieán cho hoï sau khi nghe phaùp lieàn chöùng ñöôïc quaû Döï löu. Khi ñöôïc chöùng quaû, hoï baïch Phaät raèng: “Theá toân, nhôø Phaät khai ngoä khieán chuùng con ñöôïc Kieán ñeá chöùng quaû, ñieàu naøy khoâng phaûi do cha meï… cho ñeán sa moân, Baø-la-moân coù theå laøm ñöôïc. Theá toân laø baäc ñaïi thieän tri thöùc ñaõ cöùu vôùt chuùng con ra khoûi ba coõi, heát khoå sanh töû, ñöôïc ñaïo Nieát-baøn, laøm caïn bieån maùu, vöôït khoûi nuùi xöông, nuùi thaân kieán töø voâ thæ ñeán nay ñeáu bò phaù tan baèng chaøy trí Kim cang, chöùng ñöôïc Sô quaû. Nay con xin quy y Tam baûo, töø hoâm nay cho ñeán troïn ñôøi thoï trì naêm hoïc xöù, cuùi xin Theá toân chöùng bieát con laø OÂ-ba-tö-ca. Theá toân, chuùng con nay neân tu nghieäp gì ñeå cuùng döôøng?”, Phaät duøng thaàn bieán löïc laáy toùc vaø moùng tay ñöa cho hoï ñeå hoï xaây thaùp thôø, thieân thaàn ôû röøng Theä ña ñem moät caây loïng caém beân trong thaùp vaø nöông ôû trong thaùp ñeå cuùng döôøng, neân ngöôøi ñôøi goïi thaùp naøy laø thaùp Traïch thaàn.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.